

Prædiken af Morten Munch
5. s. e. trin. / d. 30. juni 2013
Tekst: Luk 5,1-11

PÅ DYBT VAND

Jesus i Peters båd

Der er en skubben og en masen. Alle vil gerne tæt på. Vi er ikke til koncert på Roskildefestivalen. Det er nysgerrigheden omkring en ny prædikant; tidligt i hans virke; før han havde disciple.

De står som sild i en tønne. Også prædikanten bliver mast og skubbet. Det er svært at kommunikere til en større gruppe mennesker under de forhold. Løsningen er en båd. Det viser sig at være Simon Peters – og af resten af historien forstår vi, at det ikke var helt tilfældigt.

Peter afbryder sit arbejde og indvilger i at sejle lidt ud fra kysten, så Jesus kan bruge hans båd som talerstol. Allerede her er Peter, uden at vide det, i kompagniskab med Jesus. Han stiller sit grej til rådighed. Båden skulle alligevel ikke bruges til andet lige nu, og garnene kunne vente. Det troede han i hvert fald; for der gik ikke lang tid, og så skulle de garn, der ikke var færdig-rensede i gang igen.

Peter blev sammen med sin bror Andreas den første af Jesu disciple. Selv om han fik en særlig opgave som leder af den første kirke, er der noget grundlæggende i det kald, han får, der er gældende for alle mennesker. De ydre forhold kan variere; måden Gud kalder os på. Men indholdet er dybest set det samme.

Omfanget af Jesu kald; fra tilhører til at høre til...

Kaldet er ikke at være tilskuer eller tilhører. Det er det også. Peter hører Jesu ord og ser hans gerninger, og det skaber troen. Men kaldet er mere end det.

Teksten fortsætter nemlig med ordene: "Da han (Jesus) holdt op med at tale, sagde han til Simon: Læg ud på dybet".

Der kommer et tidspunkt, hvor Jesus holder op med at tale, fordi vi alligevel ikke kan lære mere, uanset hvor meget han taler, før vi handler på det, han siger.

Det er midt i det levede liv, at Jesu ord skal stå sin prøve og vil gøre en forskel. Kun der får hans ord først mening og virkekraft.

Når vi i tro tager hans ord til os og lader det forme vores tilværelse, erfarer vi Kristi sandhed og kærlighed på et andet plan, end vi kan gøre som betragtere.

Når der i dåbsbefalingen tales om oplæring i den kristne tro, handler det ikke kun om viden, men om indøvelse i kristen trospraksis. Indenfor nyere pædagogik og læringsteori taler man om PBL = problembaseret læring og induktiv metode. Dvs. man begynder med en praktisk case, og i arbejdet med den introduceres man for den teori, der måtte være relevant.

Jesus har den samme tilgang til, hvordan et menneske når til erkendelse af sandheden i hans ord. Det er ved at følge ham, sådan som Peter gjorde.

Jesus siger det sådan i Joh Ev (7,17): "Den, der vil gøre hans (Guds) vilje, skal erkende, om min lære er fra Gud, eller om jeg taler af mig selv".

Sådan tænkte de gamle kirkefædre også. For dem kom det, de kaldte 'praktike' (praksis), før det de kaldte "theoria". Teori betyder egentlig 'at skue', 'at erkende'. Man skuer ikke Gud som tilskuer, men som deltager i troens liv.

Der er forskel på at være tilhører og at høre til.

Peter første skridt fra at være tilhører til at høre til bestod i, at han lod Jesus sætte sig midt i båden, som var omdrejningspunktet for hans tilværelse og hele selvforståelse. Han lod Jesus komme tæt på. De

andre lyttede til Jesus inde fra landjorden. Peter iagttog Jesus på helt nært hold og stillede sig til hans rådighed. Det var ydre praktiske ting, det handlede om – og de var stadig tæt på land (også i overført betydning). Peter oplevede sig stadig i kontrol.

Men så kommer det næste og egentlige skridt fra at være tilhører til at høre til hos Jesus. Det kommer, da de lægger ud på dybet i mere end en betydning.

På dybt vand

Nu kalder Jesus ikke kun på det, der har med overfladen at gøre. Nu vil Jesus lodde dybden af Peter, og Peter får mulighed for at lodde dybden af den fremmede, der møder ham på strandbredden.

Med Jesu ord 'læg ud på dybet' går vi fra forsigtige indledninger til hovedsagen: Kan Jesu ord bære, når indvendingerne står i kø for at modsige dem? "Det er midt på dagen; det giver ingen mening at fiske nu – og vi har desuden forsøgt os hele natten med al den faglige ekspertise, som er ophobet i generationers færden på netop denne sø. Så kommer denne fremmede med uhørlige påstande."

Kan Jesu ord bære, når skylden tynger - selvfølgelig truer - tvivlen nager – og døden banker på?

Der er kun en vej til afklaring; det er den vej, Peter udstikker med ordene: "På dit ord vil jeg kaste garnene ud."

Det er kun ude på dybet, at vi kan erfare bæredygtigheden af Jesu ord og vokse i tilliden til hans troværdighed – og komme til erkendelse af hans sande identitet.

Troens tillid fødes frem af Jesu ords indvirkning på hjertet og vokser, når vi tager ordet til hjerte og handler efter det. Troen og tilliden står i sidste ende i forhold til, hvem vi anser Jesus for at være.

Det er det næste tema i beretningen: Underet vil sige noget om Jesu identitet. Det begynder at dæmre for Peter, hvem han står overfor.

Klart ser han det kun noget senere - i hans åbne Kristus-bekendelse (fire kapitler længere henne i evangeliet).

Her i teksten lyder en anden slags bekendelse – en syndsbekendelse: ”Gå bort fra mig, Herre; for jeg er en syndig mand.”

Det indeholdte selvindsigt er ikke navlebeskuende eller selvdestruktiv, men udspringer ene og alene af hans begyndende indsigt i Jesu identitet. Peter står overfor det Hellige og den Hellige. Han er stillet overfor det ultimative i tilværelsen.

Selv er han bare et helt almindeligt menneske – begrænset, dødeligt, fejlende. Han synes ikke, at han passer sammen med det hellige.

Og det går dybere endnu, for vi hører, at han og de andre var grebet af rædsel på grund af den enorme og logisk set uforklarlige fangst. Frygten havde ikke sin årsag i, at bådene var ved at synke, men i mødet med Guds overvældende herlighed.

Når Gud løfter sløret for sin nådefulde magt, er mennesket på dybt vand. Sådan var det også for Esajas, da han så Guds herlighed i templet og udbrød: Det er ude med mig (sådan som vi hørte det i den første læsning).

Jesus møder den rystede Peter med ordene: Frygt ikke.

Vi får ikke noget at vide om Peters fortid, men uanset hvad den indeholder, skal han ikke frygte fortiden. Jesus er ikke kommet for at udpege Peters fejl, men for at give ham en ny retning, et nyt håb og en ny livsopgave.

Peter skal heller ikke frygte fremtiden, selv om der ventede ham store udfordringer, der kunne være gode menneskelige grunde til at frygte.

Jesu kald til tro og tjeneste

Sammen med sit fiskerteam forlader Peter bådene, garnet, fangsten, ja ganske enkelt 'alt', som der står - og de følger Jesus.

På den vej kommer han til en voksende indsigt i det hellige og ultimative, han havde mødt.

I sin berømte bekendelse senere i evangeliet sætter han som den første af disciplene ord på Jesu identitet som 'Guds salvede' (9,20), altså messias – svarende til det græske Kristus – sådan som Peters bekendelse er gengivet i et af de andre evangelier: "Du er Kristus, den levende Guds søn" (Matt 16,16).

Som Jesus kaldte Peter, kalder han os alle til en vandring, hvor vi kan vokse i erkendelsen af, hvem han er - erfare hans sandhed – og blive medarbejdere på hans kærlighed i verden.

For Peter var det første skridt at lade Jesus gå op i sin båd, at iagttage ham på tæt hold. Stadig i tryk nærhed til kysten. Med en oplevelse af nogenlunde kontrol.

Og så var der et skridt mere – en erfaring på dybt vand, udenfor enhver kontrol – hvor han måtte slippe alt sit eget og i stedet modtog den gave at høre til hos livets herre i dybet af sit væsen. Prikket på skulderen af den højeste, tiltalt, set, elsket, kaldet til et højere mål.

Guds kald til Peter var skræddersyet til netop ham og hans fiskerteam i et sprog, de kunne forstå. Guds kald til os lyder også personligt og varieret.

Det fælles er, at hans kald går gennem Kristus – som er Guds væsens udtrykte billede i kød og blod – et kald til at elske Gud af hele vores hjerte, sind og styrke og elske vor næste som os selv, fordi Gud først har elsket os og har mødt os med sit nådefulde 'frygt ikke'.

Amen.